

SECTION 1. FEATURES OF FORMATION AS WELL AS DISCLOSURE OF FINANCIAL AND ACCOUNTING AND ANALYTICAL INFORMATION UNDER MARTIAL LAW

ACCOUNTING AND FINANCING OF INVENTORIES IN THE CONDITIONS OF RELOCATION, REQUISITION AND DISCONTINUED OPERATIONS OF THE ENTERPRISE

ОБЛІК І ФІНАНСУВАННЯ ЗАПАСІВ В УМОВАХ РЕЛОКАЦІЇ, РЕКВІЗИЦІЇ ТА ПРИПИНЕНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Olha Bondarenko¹

Oksana Popovych²

Liliia Rudenko³

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-268-5-1>

Abstract. Martial law in Ukraine has changed the lives of not only citizens of Ukraine, but also the working conditions of enterprises from small to large businesses. Unfortunately, part of the eastern and southern territories of Ukraine are under occupation and in the war zones. Enterprises located in these regions are constantly losing their assets, including stocks. Constant direct shelling leads to fires in the places where stocks are stored, lack of electricity, water and gas supply leads to their deterioration, as

---

¹ Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Finance, Accounting and Taxation,
Faculty of Economics and Business Administration
National Aviation University, Kyiv

² Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Deputy Dean of the Faculty of Economics and Business Administration
National Aviation University, Kyiv

³ Applicant of the Department of Finance, Accounting and Taxation,
Faculty of Economics and Business Administration
National Aviation University, Kyiv

a result of which enterprises are forced to impair these assets. Based on these events, a significant number of Ukrainian enterprises were forced to temporarily suspend or stop their activities. Some business entities, to save their business, used the state program for relocation actions. That is, the transportation of their enterprises to safer regions of Ukraine. In order to carry out effective combat operations and ensure the life of the Armed Forces of Ukraine (AFU) during martial law, the introduction of a legal regime is envisaged, as a result of which it is allowed to carry out compulsory alienation or application of free receipt of assets, namely: fuel and lubricants, containers and packaging materials, construction materials, spare parts, etc.

Keywords: accounting, inventory, write-off, relocation, requisition, discontinued operations.

1. Вступ

На будь-якому підприємстві запаси є активами, які використовуються під час господарської діяльності. Внаслідок військової агресії на окупованих територіях мали місце події щодо їх розкрадання, знищення, псування і т.і. Тому, після 24 лютого 2022 р. були затверджені ряд нормативних документів, які надають роз'яснення по відображенню в обліку зазначених подій. До таких документів можна віднести [13; 14; 18]:

– Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії рф;

– Порядок виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії рф, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд;

– роз'яснення від 10.10.2022 р. № 41010-06-62/23254. В даному роз'ясненні зосереджена увага на ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» [8]. Слід зазначити, що в статті наводиться наголос на те, що під час тимчасової окупації земель України ця територія залишається невідокремленою частиною української держави. А з цього можна зробити висновок, що всі нормативні документи затверджені в Україні повинні бути застосовані і на цих територіях. Значна кількість підприємців та юридичних осіб вимушені були, для збереження свого життя, переїхати до інших регіонів де набули статус біженця або внутрішньо переміщеної особи. І навіть за цих умов,

за ними продовжується зберігання права власності на всі активи, які залишилися в окупації.

За потреби, під час військового стану, дозволено проводити ревізію активів підприємства для ЗСУ. І це, в свою чергу, також призводить до зменшення запасів на підприємстві. Таким чином, після проведення деокупації українських територій власники підприємств повинні відновити облік, з'ясувати (зафіксувати) та провести оцінку знищених та пошкоджених активів. Вважаємо, що фіксацію цих фактів підприємству можна провести за допомогою правоохоронних органів з подальшим проведенням інвентаризації. В подальшому, на підставі оформлених документів, в обліку проводиться коригування наявних активів та зобов'язання підприємства з ПДВ.

Втрата запасів підприємства в обліку обов'язково відносять до витрат підприємства, а до приміток фінансової звітності заноситься інформація, щодо неможливості проведення перевірки наявності запасів внаслідок окупації. Нами було з'ясовано, що для перевірки наявності запасів на підприємствах України, які були в окупації, велика кількість первинних документів була загублена та знищена. Але це не знімає відповідальності з керівника підприємства щодо ведення обліку до окупації.

Слід зазначити, що економіка України за останні дев'ять місяців зазначала величезних втрат, тому затвердження державної програми проведення релокації стало для багатьох підприємств можливістю відновити свій бізнес і проводити перерахування податкових зобов'язань.

2. Облік та порядок проведення інвентаризації запасів підприємства під час військового стану

В умовах сьогодення фіксувати докази отриманих збитків внаслідок пошкодження (втрати запасів) рекомендують проводити або за допомогою інвентаризації або звертання до правоохоронних органів. Обидва способи є доказом встановлення руйнувань, які потрібно проводити для корегування обліку запасів окупованих підприємств.

Таким чином, фіксацію збитків внаслідок звертання до правоохоронних органів може проводити керівник підприємства шляхом:

- подачі заяви в поліцію, якщо неможливо встановити обставини пошкодження запасів та було здійснено невідомими особами мародерство, розкрадання та руйнування активів підприємства;

– подачі заяви і отримання документів від ДСНС, якщо подія була пов'язана з викликом внаслідок гасіння пожежі, розмінувань та порятунку людей;

– залишення інформації щодо пошкодженого майна на одному із веб-ресурсів: <https://warcrimes.gov.ua>, <https://damaged.in.ua>. Після отримання даної інформації уповноважені органи також проводять фіксацію завданих збитків.

Якщо під час роботи правоохоронних органів на місці злочину буде встановлено факт пошкодження (втрату) бухгалтерських або юридичних документів підприємства щодо обліку запасів, то в даному випадку керівником підприємства формується комісія, яка проводить складання реєстру знищених, пошкоджених або втрачених документів. До складу комісії також запрошуються представники правоохоронних органів, або, якщо мало місце пожежа – представники державного пожежного нагляду.

На підставі даного реєстру формується акт, який підписує кожний член комісії (в тому числі керівник підприємства). Даний акт (разом з реєстром) обов'язково передається до правоохоронних органів. Крім того, копія даного акту також направляється до Державної фіскальної служби та до органу управління під юрисдикцією якого знаходиться підприємство.

Іншим способом підтвердження та відображення в обліку руйнування та пошкодження запасів є проведення інвентаризації. Її основна мета – підтвердження наявності запасів підприємства, їх фактичних стан та проведення оцінки.

Для проведення інвентаризації обов'язковою умовою є фізична доступність до об'єктів інвентаризації. Якщо така можливість існує, то в такому випадку її слід проводити по факту виявлення пошкодження (знищення) запасів (п. 7, р. І) [16].

А за умови, що запаси знаходять на окупованих територіях (місцях бойових дій), тобто доступ до них неможливий – інвентаризація проводиться лише після можливості отримання доступу до них (п. 8, р. І) [16]. В такому випадку для здійснення процесу інвентаризації лише через місяць після зникнення перешкод на перше число потрібно призначати інвентаризацію. Не пізніше останнього дня місяця, в якому була проведена інвентаризація, в облікових реєстрах повинна бути внесена інформація, щодо її проведення.

Порядок проведення інвентаризації наводиться в Положенні № 879 та передбачає створення наказом керівника по підприємству інвентаризаційної комісії (головний бухгалтер, матеріально-відповідальна особа, інші працівники підприємства). Зазначені особи, під час інвентаризації, складають інвентаризаційні документи, форми яких затверджено Наказом № 572 [17]. Даним наказом зазначається, що інвентаризаційні форми бланків можуть використовувати не тільки бюджетні установи, але й:

- юридичні особи незалежно від їх форми власності та організаційно-правової форми;
- іноземні представництва суб'єкта господарювання.

Вважаємо, що в залежності від результатів інвентаризації на підставі поданих документів інвентаризаційної комісії керівником підприємства приймається рішення:

- списати запаси внаслідок їх крадіжки (мало місце мародерство);
- провести ліквідацію запасів, які були пошкоджені або не підлягають відновленню (готова продукція, товари);
- провести оцінку запасів, які залишились на підприємстві після їх пошкодження та відобразити в обліку, за умови неможливості їх використання, як запасні частини, дорогоцінні метали, брухт і т.і.

На нашу думку, для прийняття таких рішень також можуть впливати використання фото- та відеоматеріалів з місця події пошкодження запасів. За умови, що підприємством втрачені не лише запаси, а й документи підтверджуючі їх облік згідно листа Мінфіну [19] потрібно проводити заходи з корегування обліку запасів зазначені в цьому нормативному документі. Крім того, керівник підприємства повинен протягом п'яти днів після втрати документів, подати до податкових органів письмове повідомлення щодо зазначених подій, а протягом дев'яносто днів їх відновити (п. 44.5 ПКУ) [6]. Слід зазначити, що на час військового стану, відповідно до Закону № 2120-IX [9] строки на відновлення документального обліку були змінені, та становлять дев'яносто днів після припинення військового стану.

Корегування в обліку інформації щодо зіпсованих (втрачених) запасів потрібно лише після отримання документів від інвентаризаційної комісії. В обліку, на підставі акту списання пошкоджених (втрачених) запасів (складається керівником підприємства в довільній формі) проводиться внесення змін щодо наявного стану запасів.

Списання знищених (пошкоджених) запасів в обліку направляється на інші витрати звичайної діяльності (рах. 977). А в під час відображення списання товарів, які обліковуються в обліку за цінами продажу, обов'язково також потрібно списати і торгіву націнку (Дт 285 Кт 282). За умови втрати запасів, які знаходились на відповідальному зберіганні, в обліку списання їх вартості проводиться за їх первісною вартістю і відносять в дебет рахунку 947. Одночасно з цими записами, інформацію щодо знищених (пошкоджених) запасів відносять до дебету рахунку 072 [20].

Після проведеного аналізу нормативно-законодавчої бази з обліку запасів підприємства під час військового стану, нами було з'ясовано (п. 321, підрозд. 2 розд. XX) [6], що до знищених (пошкоджених) запасів в наслідок зазначених подій, підприємства не нараховують ПДВ (податкове зобов'язання).

Слід зазначити, що поки що в Україні відсутні нормативні документи щодо проведення процедур по проведенню отримання компенсації за пошкодженими (знищеними) запасами. Крім того, для кожного окремого випадка знищення запасів, на жаль, немає можливості з'ясувати винуватців (мародерів), які спричинили завданні збитки підприємству. Тому, розрахований розмір відшкодувань, підприємство, поки що, не має право віднести до дебіторської заборгованості з одночасним включенням до доходів підприємства.

Таким чином, проаналізувавши під час проведеного дослідження обидві рекомендації, ми прийшли до висновку, що для правильного відображення в обліку підтвердження знищених (пошкоджених) запасів потрібно спочатку звернутись до правоохоронних органів, і на підставі отриманих від них документів щодо фіксації збитків почати проводити процес інвентаризації. Вважаємо не вірним ствердження деяких провідних економістів проводити інвентаризаційні дії без залучення правоохоронних органів. Це пов'язано з тим, що як було зазначено раніше правоохоронні органи надають витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань на підставі якого ведеться [5]:

- єдиний облік кримінальних правопорушень, які відбулись на території України;
- досудове розслідування рішень відносно осіб, які зробили це правопорушення;

- узагальнення даних щодо результатів судового провадження;
- оперативний контроль щодо дотримання законодавчих актів в період досудового розслідування;
- аналіз стану та структури кримінальних правопорушень, які були здійснені в Україні.

На нашу думку, витяг з реєстру надає можливість юридичному суб'єкту господарювання в майбутньому отримати компенсацію за завданні збитки підприємству, в тому числі і за зруйновані, пошкоджені та втрачені запаси.

3. Облік і фінансування запасів в умовах релокації

Військові дії на території України призвели бізнес північних, східних та південних регіонів до часткового припинення своєї роботи. На окупованих територіях та місцях бойових дій підприємства не можуть повноцінно працювати. Тому, щоб зберегти виробничий та трудовий потенціал, Урядом було запроваджено державну програму «Релокація підприємств» направлену на тимчасове переміщення в більш безпечніші регіони України будь-якого підприємства (з повною або частковою його потужністю) з місць активних бойових дій.

Дані Міністерства економіки України [21] свідчать, що за даною програмою було переміщено 761 підприємство, 80 % – вже відновили роботу на нових місцях. Серед релокаційних підприємств перебувають підприємства різних видів діяльності (рис. 1).

Нами було проаналізовано, що релокація підприємств відбувалась в шістнадцять областей України, а саме в: Закарпатську, Івано-Франківську, Львівську, Тернопільську, Хмельницьку, Чернівецьку, Вінницьку, Волинську, Рівненську, Кіровоградську, Черкаську, Полтавську, Дніпропетровську, Житомирську, Одеську та Київську (за виключенням м. Києва) області (рис. 2).

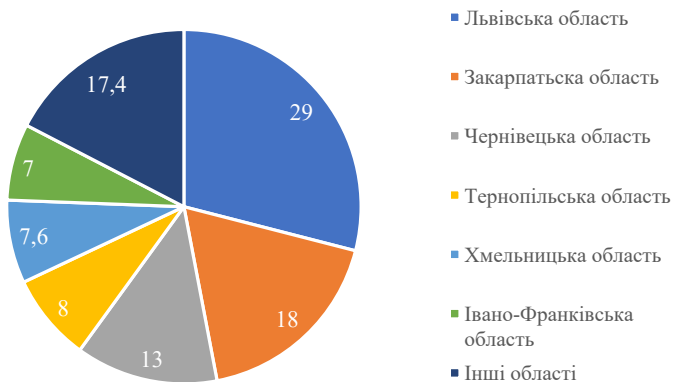
Як видно з діаграми, найбільший відсоток релокованих підприємств займають Львівська область (29 %), Закарпатська (18%) та Чернівецька (13%) області. З метою підтримки підприємств під час проведення релокації держава бере на себе зобов'язання щодо:

- підбору регіону, міста та місця релокації;
- надання допомоги з перевезення потужностей підприємства («Укрзалізниця» та «Укрпошта»);

Рис. 1. Відсоток релокаційних підприємств за різними видами діяльності (від загальної кількості релокаційних підприємств)

Джерело: [21]

Рис. 2. Релокація підприємств між областями України (у відсотках)

Джерело: [21]

- знаходження місця поселення співробітників і за потреби знаходження нових співробітників-фахівців;
- знаходження нових логістичних шляхів для придбання запасів;
- Фонд державного майна України проводить пошук складів для зберігання запасів, приміщення для виробництва і т.і.

Слід зазначити, що в проведенні релокації мають бажання допомогти і західні країни-партнери – Польща, Литва, Естонія, Латвія, Словаччина, Чехія, Болгарія та ін. В підтримку українського бізнесу вони надають різноманітні гранти. Вважаємо, що проведення релокації за кордон в умовах теперішнього часу – є складним процесом. Перш за все це пов'язано з тим, що з введенням військового стану чоловікам була введена заборона на виїзд за межі України. А по-друге, збільшується вартість логістичних маршрутів щодо постачання запасів до підприємства і готової продукції до споживача.

Проаналізував, які саме підприємства протягом останніх півроку зважились на проведення релокації, ми прийшли до висновку, що серед загальної кількості релокаційних підприємств найбільше потребують допомоги щодо свого переміщення – великі підприємства. Перш за все це пов'язано з великими габаритами необоротних активів, значною кількістю запасів підприємства та кваліфікаційним складом працівників. Підприємства середнього бізнесу та юридичні особи-підприємці, як правило, з релокацією справляються самостійно. Інколи вони можуть потребувати від держави пошук нових виробничих замовлень та ринків збуту своєї продукції. Підприємства ІТ сектору, на відміну від інших підприємств України, найлегше справляються з проведенням релокації. Їх вид діяльності надає можливість за наявності світла та інтернету працювати з будь-якої точки світу, тож вони можуть швидко пристосуватись до нових умов праці.

4. Облік і фінансування запасів в умовах реквізиції та припиненої діяльності підприємства

Згідно ч. 2 ст. 353 Цивільного кодексу України реквізиція проводиться в умовах військового стану внаслідок суспільної необхідності (збереження життя громадян України, суверенітету держави) та на потреби військовослужбовцям (повномасштабне вторгнення) шляхом відчуження активів підприємства.

Таким чином, під активами можуть розуміти [22]:

- нерухоме майно (квартири, будинки, земельні ділянки);
- рухоме майно (транспортні засоби);
- інше індивідуально-визначене майно (нежитлові приміщення);
- запаси (паливо, напівфабрикати, готова продукція, товари).

Для проведення зазначеного вилучення потрібно керуватись нормами чинного законодавства, а саме [1–3; 10–11]:

1. Конституцією України.
2. Цивільним Кодексом України.
3. Законом України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану».
4. Законом України «Про правовий режим воєнного стану».
5. Указ Президента України «Про введення воєнного стану»
6. Указ Президента України «Про утворення військових адміністрацій» № 68/2022 від 24.02.2022 р.

Керуючись ст. 8 Закону України № 389-VIII та ст. 4 Закону України № 4765-VI після введення режиму воєнного стану до суб'єктів відчуження майна відносять військове командування разом із військовими адміністраціями [10; 11]. Слід зазначити, що реквізиція – це примусове оплатне відчуження майна, тому для проведення даного відчуження потрібно встановити вартість об'єктів, які вилучаються у господарів. Тому, для проведення оціненої вартості майна потрібно брати до уваги вимоги Закону України № 2658-III [12].

На підставі даного законодавчого документа оцінку майна повинен проводити експерт з встановлення оціночної діяльності, а за умови його відсутності потрібно звернутись до органів державної влади або місцевого самоврядування. За потреби, зазначені органи можуть проводити оцінку активів і самостійно. Весь процес проведення встановлення оцінки активу проводиться виключно за рахунок держави (державного бюджету).

Під час проведеної оцінки складається «Акт про примусове відчуження або вилучення майна» проводиться виплата компенсації. Але за умови неможливості її проведення – виплата проводиться після відміни військового стану. Зміст даного акту є типовим до змісту «Акт приймання-передачі майна». До даного документа обов'язково додається документ, в якому зазначається висновок, щодо встановлення оціночної вартості активу (Акт оцінки майна).

Відчуження активів також може проводитись і добровільно – самим власником майна, і це його право як громадянина України. В такому випадку «Акт оцінки майна» не складається.

Нами було встановлено, що в залежності від того, яким чином провадилося передавання запасів (примусово чи добровільно), в обліку їх передача та отримання компенсації за них – мають відмінності:

1. Якщо підприємство вирішило передати запаси добровільно – то процес їх списання формується за дебетом рахунку 949 без формування будь-яких доходів підприємства.

2. Якщо підприємство вирішило все ж отримати компенсацію за відчужені запаси, то в залежності від того коли компенсація отримана (в звітному періоді або після скасування військового стану) господарські проведення також різняться за суттю:

– під час отримання компенсації після складання акту про примусове відчуження списання запасів відбувається шляхом віднесення вартості цих запасів до рахунку 943. Одночасно, на підставі акту оцінки запасів проводиться нарахуванням доходу з відображенням на рахунку 712;

– якщо отримання компенсації буде відбуватись на підставі зазначених документів після скасування військового стану, то в звітному періоді списання вартості запасів проводиться до рахунку 943, а відображення доходу в обліку буде відображено після закінчення війни, з віднесення розміру доходу до рахунку 716.

На жаль, значна кількість суб'єктів господарювання під час бойових дій зазнали великі втрати та збитки, а деякі втратили весь свій бізнес внаслідок ракетних атак. Тому змушені були провести припинення своєї господарської діяльності. Згідно норм чинного законодавства позбавлення юридичного статусу «Фізична особа підприємець» можна наступними шляхами:

– ФОП державному реєстратору повинен написати заяву, в якій зазначає своє бажання щодо закриття свого бізнесу або передає дану заяву через свого представника;

– підприємець за допомогою порталу «Дія» направляє через електронний кабінет заяву про припинення свого статусу.

Позбавлення статусу ФОП проводиться з тієї дати, коли платником податків була подана заява до державного реєстратора чи в портал «Дія». Слід зазначити, що діяльність ФОП, згідно норм чинного законодавства, можна припинити не зважаючи на місце знаходження платника податків. Тобто, для тих громадян України, які є представни-

ками ФОП, та змушені були покинути територію України – проводити припинення своєї діяльності можна через портал «Дія» не повертаючись до України.

В зв'язку з тим, що протягом останніх 6 місяців значно скоротилась кількість ФОП, державою розроблено програми (за своєю фінансовою підтримкою та фінансовою підтримкою західних країн), які надають гранти для поновлення їх втраченого бізнесу або впровадження нового. Вважаємо, що дана фінансова підтримка, яка направлена на розвиток малого бізнесу – є новим початком відбудови України.

5. Висновок

З введенням військового стану в Україні поширюється потреба в підприємствах, робота яких направлена на обороноздатність країни та підтримання життєвого рівня її громадян. Для проведення безперервної роботи зазначених підприємств потрібно мати в належній кількості запаси підприємства. В наслідок частих ракетних атак відбувається знищення складів, зерносховищ, виробничих цехів, і за цих обставин підприємства втрачають свої виробничі та торгові запаси.

Фізичні особи підприємці, які проводили свою діяльність у вільній Україні та підверглися агресії вимушені були покинути свій бізнес на окупованих територіях. І після деокупації вимушені поновлювати свій облік та відбудовувати зруйноване, в тому числі запаси свого підприємства.

З метою недопущення руйнування великого, середнього та малого бізнесу більшість з підприємців перебуваючи на окупованих територіях (територіях де проходять бойові дії) прийняли рішення скористатись державною програмою «Релокації» та поновили свою діяльність в більш безпечних регіонах – піднімаючи, таким чином, економіку України.

На жаль, під час обстрілів південних, східних та північних областей бізнес зазнав великих руйнувань (втрата майна, транспорту, виробничих та торгових запасів і т.і.). Тому, для громадян України, які бажають відкрити власну справу, державою розроблена програма з надання грантів, якою, за бажанням, можна скористатись.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254/к-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
2. Про введення воєнного стану : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 15.11.2022).
3. Про утворення військових адміністрацій : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 68/2022 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682022-41405> (дата звернення: 15.11.2022).
4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 15.11.2022).
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану : Закон України від 01.04.2022 р. № 2173-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2173-20#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
8. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15.04.2014 р. № 1207-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Закон України від 15 березня 2022 р. № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
10. Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану : Закон України від 17.05.2012 р. № 4765-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4765-17#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
11. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/77475.html> (дата звернення: 15.11.2022).
12. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 09.12.2012 р. № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
13. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 р. № 326. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.11.2022).
14. Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із

пошкодженням будівель та споруд : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 р. № 473. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.11.2022).

15. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 15.11.2022).

16. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення: 15.11.2022).

17. Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації : Наказ Міністерства фінансів України від 17.06.2015 р. № 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-15#Text> (дата звернення: 15.11.2022).

18. Про розгляд запиту : Лист Міністерства фінансів України від 10.10.2022 р. № 41010-06-62/23254. URL: https://ips.ligazakon.net/document/mf22085?utm_source=buh.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_campaign=LZtest&utm_content=cons01&_gl=1*jvkiib*_ga*MTUxNTcxNzkyNi4xNjYzMzAzNDUw*_ga_DTFQWX6QG5*MTY2ODkyNTYzMy4xNy4wLjE2Njg5MjU2MzMuMC4wLjA.&_ga=2.37166048.1118100667.1668894918-1515717926.1663303450 (дата звернення: 15.11.2022).

19. Щодо окремих питань з бухгалтерського обліку : Лист Міністерства фінансів України від 29.06.2016 р. № 31-11410-07-10/18732. URL: <https://ibuhgalter.net/storage/web/source/1/18732.pdf> (дата звернення: 15.11.2022).

20. Щодо обліку об'єктів, що знаходяться на тимчасово невідконтрольній території: Лист Міністерства фінансів України від 09.12.2020 № 41020-01-10/38057. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-ezhednevnyj-buhgalterskij-obzor-39-uchet-obektov-naxodyashhixsya-na-vremennopodkontrolnoj-territorii-minfin> (дата звернення: 15.11.2022).

21. Програма релокації: 761 підприємство переміщено в більш безпечні регіони. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=d152dcfe-7bde-49df-a69a-8d7f9586fc13&title=ProgramaRelokatsii> (дата звернення: 15.11.2022).

22. Питання ревізії майна в умовах воєнного стану. URL: <https://boi.org.ua/upload/io/ih/revviziciya%20mai%CC%86na.pdf> (дата звернення: 15.11.2022).

References:

1. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254/k-VR. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Pro vvedennia voiennoho stanu: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.02.2022 r. № 64/2022. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
3. Pro utvorennia viiskovykh administratsii: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.02.2022 r. № 68/2022 Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/682022-41405>
4. Pro bukhgalterskyi oblik i finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. № 996-XIV. Available at: <http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

5. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 r. № 2341-III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
6. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo administruvannia okremykh podatkov u period voiennoho, nadzvychainoho stanu: Zakon Ukrainy vid 01.04.2022 r. № 2173-IX. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2173-20#Text>
8. Pro zabezpechennia prav i svobod hromadian ta pravovyi rezhym na tymchasovo okupovanii terytorii Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 15.04.2014 r. № 1207-VII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
9. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo dii norm na period dii voiennoho stanu: Zakon Ukrainy vid 15 bereznia 2022 r. № 2120-IX. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>
10. Pro peredachu, prymusove vidchuzhennia abo vyluchennia maina v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho chy nadzvychainoho stanu: Zakon Ukrainy vid 17.05.2012 r. № 4765-VI. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4765-17#Text>
11. Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu: Zakon Ukrainy vid 12.05.2015 r. № 389-VIII. Available at: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/77475.html>
12. Pro otsinku maina, mainovykh prav ta profesiinu otsinochnu diialnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 09.12.2012 r. № 2658-III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>
13. Pro zatverdzhennia Poriadku vyznachennia shkody ta zbytkiv, zavdanykh Ukraini vnaslidok zbroinoi ahresii Rosiiskoi Federatsii: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20.03.2022 r. № 326. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#Text>
14. Pro zatverdzhennia Poriadku vykonannia nevidkladnykh robit shchodo likvidatsii naslidkiv zbroinoi ahresii Rosiiskoi Federatsii, poviazanykh iz poshkodzhenniam budivel ta sporud: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19.04.2022 r. № 473. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473-2022-%D0%BF#Text>
15. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dokumentalne zabezpechennia zapysiv u bukhhalterskomu obliku: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 24.05.1995 r. № 88. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>
16. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro inventaryzatsiu aktyviv ta zoboviazan: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 02.09.2014 r. № 879. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>
17. Pro zatverdzhennia typovykh form dlia vidobrazhennia biudzhethnymi ustanovamy rezultativ inventaryzatsii: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 17.06.2015 r. № 572. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-15#Text>
18. Pro rozghliad zapytu: Lyst Ministerstva finansiv Ukrainy vid 10.10.2022 r. № 41010-06-62/23254. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/>

mf22085?utm_source=buh.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_campaign=LZtest&utm_content=cons01&_gl=1*jvkiib*_ga*MTUxNTcxNzkyNi4xNjYzMzAzNDUw*_ga_DTFQWX6QG5*MTY2ODkyNTYzMy4xNy4wLjE2Njg5MjU2MzMuMC4wLjA.&_ga=2.37166048.1118100667.1668894918-1515717926.1663303450

19. Shchodo okremykh pytan z bukhalterskoho obliku: Lyst Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.06.2016 r. № 31-11410-07-10/18732. Available at: <https://ibuhgalter.net/storage/web/source/1/18732.pdf>

20. Shchodo obliku obektiv, shcho znakhodiatsia na tymchasovo nepidkontrolnii terytorii: Lyst Ministerstva finansiv Ukrainy vid 09.12.2020 r. № 41020-01-10/38057. Available at: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-ezhednevnyj-buxgalterskij-obzor-39-uchet-obektov-naxodyashixsya-na-vremeno-nepodkontrolnoj-territorii-minfin>

21. Prohrama relokatsii: 761 pidprijemstvo peremishcheno v bilsh bezpechni rehiony. Available at: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=d152dcfe-7bde-49df-a69a-8d7f9586fc13&title=ProgramaRelokatsii>

22. Pytannia rekvizytsii maina v umovakh voiennoho stanu. Available at: <https://boi.org.ua/upload/io/ih/rekviziciya%20mai%CC%86na.pdf>